

Studij stomatologije u Rijeci danas i sutra

Renata Gržić

Studij stomatologije
Medicinskog fakulteta
Sveučilišta u Rijeci

Acta Stomat Croat
2004; 131-136

Uvod

Okrugle obljetnice ustanova u kojima radimo potaknu ljude kojima je stalo do onoga čime se bave da naprave raščlambu, retrospektivu, pogled u budućnost ili neki drugi oblik vrjednovanja svojega posla. Ukoliko je ustanova u kojoj se radi znanstvena, nastavna i zdravstvena, tad je osnovni problem ne ispustiti neku važnu pojedinost.

Sa zadovoljstvom mogu reći da je nastavni i znanstveni dio na zavidnoj visini, a već sljedeće godine vjerujemo da će se toj dobroj organiziranosti priključiti i treći, ne manje važan, zdravstveni segment.

Svi stomatološki kolegiji podijeljeni su u 5 Katedri i to:

- za bolesti zuba
- za bolesti usta
- za stomatološku protetiku
- za kliničku pedodontiju
- za oralnu i maksilofacijalnu kirurgiju

Katedra za bolesti zuba

Nastavna djelatnost

Nastava je organizirana u sklopu predmeta Dentalna patologija i počinje u četvrtom semestru a traje do posljednjeg, desetog semestra. Planom su predviđeni svi oblici nastave, i to pretkliničke i kliničke vježbe koje traju 385 sati, seminari 50, te predavanja 75 sati.

Dentalna patologija temeljno je i specijalističko područje stomatologije. Ono obuhvaća:

- razvojne i morfološke nepravilnosti tvrdih zubnih tkiva
- bolesti endodonta
- periradikularne i periapiksne bolesti
- razvoj i upotrebu materijala u terapiji.

Nastavnici i suradnici

Pročelnica: doc. dr. sc. Ivana Brekalo-Pršo
doc. dr. sc. Maja Kovačević, dr. stom.
nasl. doc. dr. sc. Tomislav Tamarut, dr. stom.
mr. sc. Snježana Bešlić, dr. stom., asistent
mr. sc. Alen Braut, dr. stom., asistent
Damir Šnjarić, dr. stom., asistent
Davor Kuiš, dr. stom., asistent
Jelena Horvat, dr. stom., asistent
Hrvoje Gazdik, dr. stom., asistent
Anja Sasso, dr. stom., asistent

Znanstveno-istraživačka djelatnost

U okviru Katedre za bolesti zuba izvodi se projekt financiran od Ministarstva znanosti i tehnologije RH pod brojem 062033 i naslovom "Cijeljenje zubne periapiksne lezije". Voditelj projekta je doc. dr. sc. Maja Kovačević. Predmet istraživanja je patohistološko, histokemijsko i radiološko ispitivanje uspješnosti različitih endodontskih postupaka na eksperimentalnome modelu psa. U sklopu toga projekta izrađuju se 4 magisterija i jedna doktorska disertacija.

Aktivna je i suradnja na projektu broj 062058 pod naslovom "Biološki učinci stomatoloških materijala" pod vodstvom doc. dr. sc. Sonje Pezelj-Ribarić u sklopu koje djeluje pročelnica Katedre doc. dr. sc. Ivana Brekalo-Pršo i jedan kolega magistrand.

Jedan je doktorand nakon trogodišnjega studijskog boravka u SAD nastavio aktivnu suradnju na projektu "Genetics of the craniofacial development" u sklopu kojega izrađuje doktorsku disertaciju.

Stručna djelatnost

Sada su 4 nastavnika u završnoj fazi specijalizacije iz Endodoncije, čime će već iduće kalendarske godine biti moguće ugovarati tu specijalističku djelatnost s HZZO-om. Katedra je organizirala tečaj trajne izobrazbe s nazivom "Čime i kako zamijeniti amalgamski ispun u distalnom području", koji je od Hrvatske stomatološke komore bodovan s 5 bodova.

Katedra za stomatološku protetiku

Nastavna djelatnost

Na Katedri se održava nastava iz 5 kolegija, i to Fiksna protetika, Mobilna protetika, Gnatologija, Stomatološki materijali te Gerontostomatologija.

Na kolegiju iz Fiksne protetike u dva se predklinička semestra i pet semestara kliničke nastave izučava rekonstruiranje oštećenih i nadomiještanje izgubljenih zuba s pomoću nadoknada izrađenih od lijevanih kovina, kovina presvučenih estetskim materijalima ili potpuno estetskim nadomjestcima. Cilj je kolegija pak upoznati studenta o svim potrebnim teoretskim i praktičnim spoznajama o načelima brušenja, zaštiti batrljka, otisnim postupcima, registraciji međučeljusnih odnosa, te probom i cementiranjem nadomjestka. Posebna se važnost daje pravilnom postavljanju indikacije te o planu terapije, osobito u složenim postupcima fiksno-protetske rehabilitacije.

Znanje i vještina stječu se na predavanjima i seminarima, zatim neposrednim radom na predkliničkim fantomima, te kliničkim vježbama na pacijentima pod budnim nadzorom voditelja vježbi.

Kolegij traje od IV.-X. semestra i ima 240 sati vježbi i 60 sati predavanja.

Na kolegiju Mobilna protetika studenti dobivaju potrebna teoretska i praktična znanja o liječenju djelomične i potpune bezubosti i njezinih posljedica, o mogućnosti nadoknađivanja izgubljenih prirodnih zuba i resorbiranih dijelova alveolarnoga grebena bezubim i djelomično bezubim osobama izradbom biokompatibilnih, funkcijski i estetski optimalnih potpunih proteza, djelomičnih proteza te kombiniranih fiksno-mobilnih protetskih nadomjestaka.

Pružaju im se teoretska i praktična znanja o tehničkim i tehnološkim postupcima u izradbi mobilnih protetskih nadomjestaka, upoznaje ih se s konstrukcijama i podjelama artikulatora te ih se uči koristiti se artikulatorima srednjih vrijednosti, dijagnostikom i terapijom poremećaja stomatognatoga sustava. Studentima se na kliničkim vježbama nastoji i približiti simptomatologija i terapija temporomandibularne disfunkcije koju su učili na kolegiju Gnatologija.

Kolegij traje od IV.-X. semestra i ima 235 sati vježbi, 40 sati seminara i 25 sati predavanja.

Gnatologija je noviji kolegij koji počinje u trećem semestru predavanjima, nakon čega student može pristupiti pretkliničkim vježbama i seminarima. Cilj kolegija je osposobiti studenta da razumije međusobne odnose sastavnica stomatognatoga sustava, te mu pružiti teoretska i praktična znanja o geometriji i koncepciji okluzije i artikulacije, položajima i kretnjama mandibule, funkcijskim smetnjama stomatognatoga sustava te dijagnostici i terapiji temporomandibularne disfunkcije. Također je u opusu prikladnom četvrtom semestru važno dati mu osnovne informacije o funkcionalnoj i instrumentalnoj raščlambi stomatognatoga sustava.

Kolegij se sluša na III. i IV. semestru i ima 15 sati predavanja, 15 sati seminara i 15 sati vježbi.

Stomatološki materijali su multidisciplinarni predmet koji se predaje u trećem i četvrtom semestru. Cilj je predmeta upoznati studenta sa svim materijalima koji se koriste u stomatološkoj ordinaciji i zubotehničkome laboratoriju. Studentima se također daju informacije o osnovnim fizikalnim, kemijskim, biomehaničkim svojstvima te o biokompatibilnosti. Nakon apsolviranoga kolegija student ima znanja o svojstvima i upotrebi materijala potrebnih za klinički rad u svim stomatološkim disciplinama.

Kolegij ima 15 sati predavanja i 30 sati seminara.

Gerontostomatologija je multidisciplinarni izborni neobvezatni predmet od 15 sati predavanja u VIII. semestru. Zadaća mu je obavijestiti studente o specifičnostima oralnoga zdravlja u starije populacije te o posebnostima u dijagnostici i terapiji oralnih bolesti i promjena s pomoću interdisciplinarnoga pristupa. Pri tome se osobit naglasak stavlja na one pacijente iz te populacije koji su zbog općega zdravstvenog stanja djelomično i/ili potpuno ovisni o pomoći drugih.

Nastavnici i suradnici

Pročelnica: doc. dr. sc. Ivone Uhač

Fiksna protetika

Voditeljica predmeta: doc. dr. sc. Ivone Uhač

doc. dr. sc. Marica Šimunović-Šoškić

mr. sc. Josipa Borčić

mr. sc. Miranda Muhvić-Urek

Robert Antonić, dr. stom.

Mobilna protetika

Voditelj predmeta: doc. dr. sc. Zdravko Delić

doc. dr. sc. Renata Gržić

dr. sc. Daniela Kovačević

mr. sc. Zoran Kovač

Nataša Blečić, dr. stom.

Vlatka Mikić, dr. stom.

Gnatologija

Voditeljica predmeta: doc. dr. sc. Renata Gržić

Stomatološki materijali

Voditeljica predmeta: doc.dr.sc. Marica

Šimunović-Šoškić

Gerontostomatologija

Voditelj predmeta: doc. dr. sc. Zdravko Delić

Znanstveno-istraživačka djelatnost

U sklopu Katedre za stomatološku protetiku izvodi se projekt financiran od Ministarstva znanosti i tehnologije RH pod brojem 0062059 pod naslovom "Posttraumatski stresni poremećaj i funkcija stomatognatog sustava". Voditeljica je projekta doc. dr. sc. Ivone Uhač. Predmet istraživanja je etiologija poremećaja funkcije stomatognatoga sustava s aspekta neuroimunoendokrinologije. U sklopu toga projekta izrađuje se jedna doktorska disertacija i jedan magisterij.

Aktivna je suradnja i na projektu Ministarstva znanosti i tehnologije RH "Analiza oblika i funkcije stomatognatoga sustava" broj 0065911 pod vodstvom prof. dr. sc. Melite Valentić-Peruzović, u sklopu kojega djeluje jedan kolega doktorand.

Stručna djelatnost

Na Katedri za stomatološku protetiku se, u sklopu specijalističkog programa stručno izobražava 5 specijalizirana stomatološke protetike. Posebna se pozornost poklanja pacijentima s poremećajima stomatognatoga sustava, za koje se biraju posebni terapijski protokoli. U lipnju ove godine Katedra organizira radni tečaj trajne izobrazbe s temom "Artikulatori i artikulatorske tehnike", koji je bodovan s 5 bodova.

Katedra za kliničku pedodonciju

Katedra za kliničku pedodonciju sjedinjuje 5 kolegija: Pedodonciju, Ortodonciju i Morfologiju zuba s dentalnom antropologijom, Opću i socijalnu stomatologiju te Orofacijalnu genetiku.

Pedodoncija je dio opće stomatologije koja proučava fiziološka i patološka zbivanja u djetetovim ustima i na zubima kako bi se omogućio pravilan razvoj i funkcija orofacijalnoga sustava te pravodobno otkrilo i liječilo bolesti usta i zuba.

Pedodonciju slušaju studenti IV. i V. godine Studija stomatologije, a nastava se izvodi u obliku 110 sati predavanja, 10 sati seminara i 45 kliničkih vježbi. U sklopu kliničkih vježbi organizirani su posjeti dječjim vrtićima u kojima se provodi projekt stomatološke preventive i izobrazbe.

Ortodoncija kao specijalistička grana stomatologije proučava rast i razvoj zuba i čeljusti, a koristi se preventivnim i kurativnim metodama da postigne morfofunkcionalni sklad stomatognatoga sustava. Na studiju stomatologije kolegij se Ortodoncije održava u posljednja 4 semestra s ukupno 85 sati predavanja, 50 sati seminara, te 30 sati pretkliničkih i kliničkih vježbi. Zbog potreba studija stomatologije i stomatološke poliklinike asistentima je omogućena specijalizacija iz ortodoncije u Zagrebu. Klinički rad s pacijentima očekuje se nakon završenih specijalizacija.

Nastava je iz kolegija Orofacijalna genetika jednosemestralna. Održava se na četvrtoj godini studija i ima 15 sati predavanja. Gradivo toga kolegija obuhvaća osnovne genetičke pojmove i načela nasljeđivanja te povezanost i utjecaj genetskih abnormalnosti na orofacijalne strukture. Posebna se pozornost posvećuje abnormalnostima broja zuba, njihovoj veličini, obliku i strukturi, te povezanosti orofacijalnih malformacija s ostalim kongenitalnim malformacijama. Osim prije navedenoga, gradivo još uključuje rascjep usana i nepca, te povezanost dermatoglifia i zubnih struktura.

Nastava iz kolegija Uvod u stomatologiju započinje na prvoj godini studija i studente upoznaje s povijesnim značajkama i razvojem odontologije i stomatologije u sklopu medicine te organizacijom stomatološke zdravstvene zaštite i stomatološkoga tima. Nastavni plan također obrađuje izbor u zvanje doktora stomatologije, koncepciju studija stomatologije, stomatološke specijalizacije, FDI deklaraciju Zdravlje za sve do 2000., liječničku deontologiju, te Hipokratovu zakletvu. Kolegij traje jedan semestar, a izvodi se u 10 predavanja i 5 seminara.

Kolegij Opća i socijalna stomatologija izborni je kolegij te ga zainteresirani studenti mogu upisati na prvoj godini studija. Kolegij obrađuje razvitak sustava stomatološke zaštite u RH, zadaće i ciljeve stomatološke djelatnosti (edukativna, preventivna, kurativna), te ekonomiku i informatiku u stomatologiji. U tome kolegiju studenti se upoznaju s funkcijom Stomatološke komore kao krovne organizacije stomatologa u RH, te načinom poslovanja stomatološke zaštite pod državnom, odnosno lokalnom upravom i privatnom stomatološkom djelatnošću.

Nastavnici i suradnici

Pročelnica: doc. dr. sc. Marica Šimunović-Šoškić, dr. stom.

Pedodoncija

Voditeljica kolegija: doc. dr. sc. Laura Mady
Asistenti: mr. sc. Nataša Ivančić-Jokić, dr. stom.
mr. sc. Danko Bakarčić, dr. stom.

Ortodoncija

Orofacijalna genetika

Voditelj kolegija: prof. dr. sc. Mario Legović
Asistenti: dr. sc. Silvio Fereri
mr. sc. Barbara Mady
Andrej Katalinić, dr. stom.

Morfologija zuba s dentalnom antropologijom

Uvod u stomatologiju

Opća i socijalna stomatologija

Voditelj kolegija: doc. dr. sc. Ante Ivanković

Asistenti: Nina Varljen-Frleta, dr. stom.

Andrej Katalinić, dr. stom.

Stručna djelatnost

Na katedri za Kliničku pedodonciju velika se pozornost poklanja radu s djecom s poteškoćama u razvoju te preventivnim programima. U ovome trenutku postoje 3 stručna projekta:

- Projekt u suradnji sa CroADS-om: "Stomatološka preventiva i edukacija"
- Projekt: "Prevenција karijesa i promocija oralnoga zdravlja", program potpore PGŽ
- Projekt: "Stomatološka preventiva u djece s poteškoćama u razvoju"

Katedra je organizirala stručni tečaj s nazivom "Izabrana poglavlja iz kliničke pedodoncije i ortodoncije" 16. listopada 2004. na Medicinskom fakultetu u Rijeci. Tečaj je bodovan od Komore s 3 boda.

Katedra za bolesti usta

Nastavna djelatnost

Na Katedri za bolesti usta izvodi se nastava u 4 kolegija, i to: Oralna medicina, Parodontologija, Oralna higijena i Stomatološka propedeutika i dijagnostika.

Kolegij Oralna medicina ima cilj:

- izobraziti studente za praktični rad na pacijentima s oralnim bolestima,
- dati im znanja o ulozi oralne sluznice u funkciji stomatognatoga sustava,
- omogućiti im da steknu suvremene spoznaje o oralnim bolestima, mogućnostima njihove dijagnostike i liječenja,
- prenijeti im sintezu dosadašnjih spoznaja iz opće medicine i njihove primjene u oralnoj medicini,
- upoznati ih s mehanizmima povezanosti oralne sluznice i organizma u cjelini,
- naučiti ih o bolestima usta koje su uvjetovane lokalnim, iritativnim čimbenicima i mikroorganizmima,

- naučiti ih o ulozi oralnih bolesti u nastanku općih simptoma u ljudskom organizmu,
- pripremiti ih za samostalan rad na pacijentima u dijagnostici bolesti oralne sluznice,
- naučiti ih samostalno izabrati terapijske metode i postupke u liječenju.

Nastava se izvodi s 45 sati predavanja i 60 sati kliničkih vježbi.

Parodontologija je stomatološka disciplina u kojoj studenti uče o prevenciji i etiologiji parodontnih bolesti te dijagnostici i simptomatologiji, i o terapijskim mjerama, mogućnostima i granicama parodontne terapije. Zadaća nastave je pripremiti studente za kliničku nastavu i praktičan rad na pacijentu. Nastava se provodi od VI. do X. semestra s 45 sati predavanja, 15 sati seminara i 75 sati vježbi.

Svrha kolegija Stomatološka propedeutika i dijagnostika jest da interdisciplinarnom nastavom svih stomatoloških predmeta predavanjima i seminarima upozna studente s opremom stomatološke ordinacije i laboratorija te s instrumentima za rad i načinom rada u bolesnikovim ustima. Potrebno je obraditi potpunu i specifičnu dezinfekciju u stomatologiji (prostorija, aparata, instrumenata) te čišćenje i sterilizaciju instrumenata. Student mora dobiti znanje o sredstvima zaštite pri radu - o zaštiti bolesnika, o prvome stomatološkom pregledu bolesnika, o dijagnostičkim metodama u stomatologiji, i naučiti služiti se opremom i instrumentima u liječenju bolesti zuba i usne šupljine. Dio kolegija bi sadržavao učenje hrvatskoga a napose latinskoga nazivlja u stomatološkoj struci. Kolegij se izvodi u III. semestru s 15 sati predavanja.

Osnovni cilj nastave Oralne higijene za drugu godinu studija stomatologije jest podučiti studente jedan od najvažnijih čimbenika u čuvanju oralnoga zdravlja dobra i pravilna a na taj način i učinkovita oralna higijena. Nastava se izvodi u 15 sati predavanja i 15 sati vježbi.

Nastavnici i suradnici

Pročelnica: doc. dr. sc. Sonja Pezelj-Ribarić,
dr. stom.

Oralna medicina

Voditeljica predmeta: doc. dr. sc. Sonja Pezelj-Ribarić
mr. sc. Domagoj Maričić
Irena Glažar, dr. stom.

Parodontologija

Voditeljica predmeta: nasl. doc. dr. sc. Nada Cindrić
mr. sc. Gordan Cindrić
mr. sc. Miljena Giroto
mr. sc. Ljerka Jindra

Stomatološka propedeutika i dijagnostika

Voditeljica predmeta: doc. dr. sc. Sonja Pezelj-Ribarić
mr. sc. Domagoj Maričić
Irena Glažar, dr. stom.

Oralna higijena

Voditeljica predmeta: doc. dr. sc. Sonja Pezelj-Ribarić
mr. sc. Domagoj Maričić
Irena Glažar, dr. stom.

Znanstveno-istraživačka djelatnost

U sklopu projekta broj 0062058 odobrenog od Ministarstva znanosti i tehnologije na Katedri se provode sljedeća istraživanja:

1. Mikrobiološka raščlamba kliničkih uzoraka iz usne šupljine: izolacija i identifikacija najčešćih aerobnih i anaerobnih bakterija; određivanje rezistencije izoliranih sojeva prema antibioticima, određivanje minimalne inhibitorne koncentracije E-testom.
2. Antimikrobna aktivnost endodontskih materijala: difuzijska metoda u agaru (ADT), test izravnog kontakta (DCT), test preživljavanja u suspenziji (BST).
3. Uspostavljanje primarnih staničnih kultura humanih fibroblasta; ispitivanje citotoksičnosti prema eukariotskim stanicama na uspostavljenim primarnim i standardnim kulturama fibroblasta (L929), ispitivanje mutagenosti prema *Salmonella typhimurium* (Ames test).
4. Utjecaj stomatoloških materijala na biološke funkcije makrofaga: intraperitonealna inokulacija materijala Balb/c na miševima, ispitivanje funkcije peritonealnih makrofaga: adherencija na staklene površine; fagocitoza termički obrađenih blastokonidija *C. albicans*; mikrobicidna aktivnost (Killing test); metabolička aktivnost primjenom NBT-testa; izradba citospin pripravaka radi daljnje imunocitokemijske obradbe (F4/80).
5. Određivanje proupalnih markera u usnoj šupljini: detekcija proupalnih citokina (IL-6, TNF-alfa)

u bolesnikovoj slini s patološkim promjenama usne šupljine s pomoću komercijalnih EIA kitova, određivanje koncentracije prostaglandina (PGE2) i dušičnog monoksida (Griessova reakcija) u slini, detekcija istih proupalnih čimbenika u supernatantu primarnih i kontinuiranih staničnih kultura inficiranih karakterističnim bakterijskim izolatima.

Osim istraživanja na projektu u tijeku je izradba studija o terapeutskom učinku mekoga lasera na stimulaciju žlijezda slinovnica, te studije koje se bave patogeneom parodontnih bolesti.

Stručna djelatnost

Sa zadovoljstvom mogu istaknuti da su svi nastavnici Katedre na specijalističkom usavršavanju iz područja oralne medicine i parodontologije. Po završenoj specijalizaciji stručni rad moći će provoditi na Stomatološkoj poliklinici Medicinskoga fakulteta.

Katedra je u godini 2004. organizirala 2 stručna skupa: "Laseri u stomatologiji" i "Inicijalna parodontna terapija", tečaj koji je bodovan s 5 bodova.

Katedra za oralnu maksilofacijalnu kirurgiju

Nastavnici i suradnici

Pročelnik: prof. dr. sc. Marijan Car

Oralna kirurgija

Voditelj predmeta: prof. dr. sc. Pavel Kobler

mr. sc. Vladimir Ahel, dr. stom.

mr. sc. Willy Kocjan, dr. stom.

mr. sc. Tomislav Čabov, dr. stom.

Neven Ernjak, dr. stom.

Maksilofacijalna kirurgija

Voditelj predmeta: prof. dr. sc. Marijan Car, dr. med.

prof. dr. sc. Mirna Juretić, dr. med.

mr. sc. Robert Cerović, dr. med.

mr. sc. Ante Lučev, dr. med.

Margita Gobić-Belušić, dr. med.

Dentalna implantologija

Voditelj predmeta: prof. dr. sc. Marijan Car, dr. med.

Stručna djelatnost

Tehnike šivanja - radni tečaj 25. rujna 2004.

Znanstvena djelatnost

Vrjednovanje kirurškoga liječenja malignih tumora glave i vrata.